

DIREKCIJA ZA CIVILNU AVIJACIJU

381

Na osnovu člana 61. stav 1. član 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02) člana 6, stav 1 Zakona o vazduhoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 2/04), generalni direktor Direkcije za civilnu avijaciju donosi

UPUTSTVO

ZA IZRADU VIZUELNIH I INSTRUMENTALNIH PROCEDURA ZA LETENJE

I. PODRUČJE PRIMJENE

Član 1.

Ovim Uputstvom se utvrđuje redoslijed radnji i postupaka koje je potrebno izvršiti da bi se izradile i odobrile procedure za letenje.

II. DEFINIRANJE POJMOVA

Član 2.

- **Standardni instrumentalni dolazak** je dolazeća putanja po kojoj se leti po pravilima za instrumentalno letenje. Ona spaja naznačenu tačku koja se nalazi na vazdušnom putu sa tačkom sa koje se može započeti standardni instrumentalni prilaz.
- **Procedura za instrumentalni prilaz** je grupa određenih postupaka koji se izvode po instrumentima sa defini- sanom zaštitom u odnosu na prepreke od tačke početnog prilaženja ili od početka rute do tačke sa koje se može da izvesti slijetanje a ukoliko se slijetanje ne izvrši do tačke u kojoj se primjenjuje nadvišavanje prepreka za postupak čekanja ili fazu leta na vazdušnom putu.
- **Standardni instrumentalni odlazak** je naznačena odlazeća putanja po kojoj se leti po pravilima za instrumentalno letenje. Ona spaja aerodrom ili određenu poletno-slijetnu stazu sa određenom tačkom koja se nalazi na vazdušnom putu.

III. POSTUPAK ZA IZRADU PROCEDURA ZA LETENJE

Član 3.

3.1 Podnošenje zahtjeva

Ukoliko aerodromsko preduzeće, organizacija za pružanje usluge kontrole vazdušnog prometa, neka druga vazduho- plovna organizacija ili vazduhoplovna služba planira izvršiti promjenu broja, vrste ili lokaciju zemaljskih navigacijskih sredstava, promjenu strukture vazdušnog prostora, tehnologije rada u određenoj jedinici kontrole vazdušnog prometa ili neku drugu značajnu promjenu koja bitno utiče na procedure letenja u određenom vazdušnom prostoru ista treba da podnose pismeni zahtjev entitetskoj direkciji za civilnu avijaciju za izmjenu postojećih i/ili izradu novih procedura za letenje.

Podnosilac zahtjeva je obavezan da popuni obrazac Operativni zahtjev za izradu nove / izmjenu postojeće procedure za instrumentalno letenje (Dodatak 1) i isti je odgovoran za tačnost datih podataka.

U zahtjevu podnosilac treba da obrazloži razloge koji zahtijevaju izradu nove ili promjenu postojeće procedure za instrumentalno i vizuelno letenje i navede pojedinosti koje bi trebale unaprijediti sigurnost, povećaju operativnu efikasnost i/ili smanje troškove.

Član 4.

Prijem zahtjeva

Po prijemu zahtjeva za izradu vizuelnih i instrumentalnih procedura za letenje u entitetskoj direkciji za civilnu avijaciju isti se zavodi u djelovodnik i dostavlja se osobi odgovornoj za vazduhoplovne informacije i procedure letenja.

Član 5.

Analiza zahtjeva u entitetskoj direkciji

Odgovorna osoba u entitetskoj direkciji za civilnu avijaciju vrši stručnu analizu zahtjeva za izmjene postojećih ili izradu novih procedura za letenje.

Odgovorna osoba u entitetskoj direkciji za civilnu avijaciju na osnovu obavljene analize donosi odluku da li je zahtjev opravdan i potpun.

Ukoliko zahtjev nije potpun ili nije dato precizno obrazloženje potrebe za promjenom procedura letenja zahtjev se uz pismeno obrazloženje vraća podnosiocu zahtjeva i o istom obavještava Direkciju za civilnu avijaciju Bosne i Hercegovine.

Ukoliko je zahtjev potpun i opravdan entitetska direkcija će ovaj zahtjev u roku do 30 dana od dana prijema istog uputiti Direkciji za civilnu avijaciju Bosne i Hercegovine na dalji postupak.

Član 6.

Analiza zahtjeva u BH DCA

Nakon dobijanja zahtjeva za izradu procedura za vizuelno i instrumentalno letenje u Direkciji za civilnu avijaciju BiH isti se dostavlja Sektoru za vazduhoplovnu navigaciju gdje se vrši stručna analiza zahtjeva.

Sektor za vazduhoplovnu navigaciju Direkcije za civilnu avijaciju BiH je odgovoran za izradu vizuelnih i instrumen- talnih procedura za letenje.

Na temelju rezultata analize ovaj sektor izrađuje prijedlog načina izrade procedura letenja i dostavlja ga putem stručnog kolegija generalnom direktoru Direkcije za civilnu avijaciju BiH na razmatranje.

U slučaju kada Sektor za vazduhoplovnu navigaciju procijeni da nije u stanju izraditi tražene procedure za izvršenje ovih poslova se može angažovati specijalizirana organizacija iz zemlje i/ili inostranstva po zakonom propisanim uvjetima.

Kada izradu procedura vrši spoljnja specijalizirana organizacija Sektor za vazduhoplovnu navigaciju predlaže ugovorne uslove i zahtjeve na temelju kojih će se vršiti izrada procedura za letenje.

Direkcija za civilnu avijaciju BiH će na temelju utvrđene potrebe provesti propisane postupke za izbor izvršioca poslova nakon čega će se sklopiti ugovor za dizajniranje procedura za letenje sa odabranom specijaliziranom organizacijom.

Član 7.

Izrada procedura i analiza

U procesu izrade procedura za letenje u potpunosti se moraju primjenjivati zahtjevi i kriteriji za izradu procedura koji su sadržani u ICAO dokumentu ICAO Doc. 8168 PANS-OPS Volume I i II i usvojeni standardi kvaliteta.

Svaka procedura letenja mora biti urađena na temelju podataka koji su dobijeni mjerenjima i proračunima koja su urađena na osnovu ICAO dokumenta Doc. 9674 AN/946 World Geodetic System-1984 (WGS -84) Manual, WGS 84 Implementation Manual - Version 2.4. pripremljen od Eurocontrol, WGS 84 State Quality Manual i Surveying of Navigation Facilities-Eurocontrol Standard Document Reference 007-97

Specijalizirana organizacija vrši izradu procedura za letenje prema ugovornim uslovima.

Stručna osoba koja je u Direkciji za civilnu avijaciju BiH odgovorna za procedure letenja vrši stručni nadzor procesa izrade procedura za letenje, primjene kriterija za izradu procedura za letenje i primjene sistema upravljanja sigurnošću u ovoj oblasti.

Nakon izrade procedura ovlaštena organizacija vrši provjeru procedura iz vazduha.

Ukoliko provjera procedura iz vazduha pokaže da procedura ne zadovoljava postavljene zahtjeve cijeli postupak izrade procedura će biti ponovljen u skladu sa ugovornim uslovima.

Kada provjera procedura iz vazduha pokaže očekivane rezultate ovlaštena organizacija dostavlja Direkciji za civilnu avijaciju BiH izradene procedure i rezultate provjere.

Stručno lice koje je u Direkciji za civilnu avijaciju BiH odgovorno za procedure letenja vrši analizu izrađenih procedura za letenje i rezultata provjere iz vazduha.

Ukoliko je potrebno Direkcija za civilnu avijaciju BiH dostavlja organizaciji za izradu procedura za letenje primjedbe i dodatne zahtjeve za korekciju prethodno izrađenih procedura za letenje.

Specijalizirana organizacija vrši analizu zahtjeva, dizajnira nove ili vrši korekciju prethodno urađenih procedura za letenje, u zavisnosti od uslova iz ugovora ili zahtjeva za izmjenom i dopunom istog.

Specijalizirana organizacija dostavlja Direkciji za civilnu avijaciju BiH procedure za letenje.

Član 8. Odobranje

Sektor za vazduhoplovnu navigaciju vrši analizu dostavljenih procedura za letenje.

Kada stručna analiza pokaže tražene rezultate, stručni savjetnik za procedure letenja predlaže zamjeniku generalnog direktora Direkcije za civilnu avijaciju BiH da se provede postupak odobranja i objavljivanja procedura za letenje.

Ukoliko stručna analiza pokaže da izradene procedure ne ispunjavaju tražene zahtjeve postupak će biti ponovljen za dio gdje su uočeni nedostaci.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 9.

Ovo uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 03-293.3-683/05
20. jula 2005. godine
Sarajevo

Generalni direktor
Dorđe Ratkovića, s. r.

Temeljem članka 61. stavak 1. članka 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02), a u svezi s člankom 6. stavak 1. Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 2/04), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

DODATAK 1:

**OPERATIVNI ZAHTJEV ZA IZRADU NOVE /IZMJENU POSTOJEĆE
PROCEDURE ZA INSTRUMENTALNO LETENJE**

(Popuniti uz potpis)

I: PODACI ZA KONTAKTIRANJE

Datum:

Naziv organizacije/službe:

Mjesto:

Poštanska adresa:

Prva osoba za kontakt:

Ime i prezime:

Organizacijska uloga:

Telefon:

Faks:

E-mail:

Druga osoba za kontakt:

Ime i prezime:

Organizacijska uloga:

Telefon:

Faks:

E-mail:

2:DETALJI O TRAŽENOJ PROCEDURI
(Popuniti ovaj dio za svaku proceduru posebno)

Naziv aerodroma: ICAO lokacijski kod aerodroma:

Oznaka poletno-slijetne staze:

Naziv procedure koja se mijenja:

Procedura se traži za slijedeće kategorije vazduhoplova: A B C D E

Tip procedure:

ILS ILS/DME SAMO LLZ LZ/DME
NDB NDB/DME VOR VOR/DME
SRA 0,5 Nm SRA 2 Nm MLS

Ostalo (opisati):

Osnovno navigacijsko sredstvo:

Naziv : Identifikacijska oznaka: Frekvencija:

Objavljen/Kalibrisan: DA NE Datum:

Ako je odgovor «NE» , upisati planirani datum kalibraže

Sekundarno navigacijsko sredstvo:

Naziv : Identifikacijska oznaka: Frekvencija:

Objavljen/Kalibrisan: DA NE Datum:

Ako je odgovor «NE» , upisati planirani datum kalibraže

Sekundarno navigacijsko sredstvo:

Naziv : Identifikacijska oznaka: Frekvencija:

Objavljen/Kalibrisan: DA NE Datum:

Ako je odgovor «NE» , upisati planirani datum kalibraže

Podaci o ILS (ako postoji):

Ugao GP: Kategorija operacije:

